

Ambt en gesprek

Spreken is zilver en zwijgen is goud. Het spreekwoord geeft een gedachte die ons allen weleens overvalt. Soms moeten we spreken en dan zwijgen we maar liever. Soms moeten we zwijgen terwijl we spreken. Een juist woord op zijn tijd is niet altijd eenvoudig. Wie is tot deze dingen bekwaam? Toch worden we in het ambt soms geroepen om te spreken. We hebben gesprekken tijdens het huisbezoek. We praten met de mensen op ziekenbezoek. Op allerlei momenten moeten we als ambt dragers spreken. Daartoe zijn we van Gods wege geroepen. De apostel Paulus onderstreept dat duidelijk. "*Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods.*" (Rom. 10:17). De Heere Jezus begint bij de Jacobsbron (Joh. 4) een gesprek met een samaritaanse vrouw. De gesprekken kunnen verschillende van karakter zijn. Soms zijn vermanende woorden nodig. Soms is een bemoediging op zijn plaats. Soms is onderwijs gewenst. Kortom, het ambtelijke gesprek is van groot belang. Het gesprek en het ambt zijn echter ook zaken die moeilijk kunnen zijn. Ze horen echter wel bij elkaar. 'Door de vermaningen immers wordt de genade Gods medegedeeld' (DL ¾ :17). Het ambtelijk gesprek heeft dus grote betekenis in de dienst van het koninkrijk Gods. "*Leer en vermaan deze dingen.*" (1 Tim. 6:2b)

Spreken

Spreken is een veel voorkomend woord in de Bijbel. Een blik in de concordantie leert dat het woord op honderden plaatsen in de Bijbel te vinden is. Onmiddellijk aan het begin van de Bijbel lezen we over het spreken van God. In Genesis 1:3 staat: "*En God zeide: Daar zij licht! en daar werd licht.*" (Gen. 1:3). En bij de berg Sinäi heeft het volk de stem van de Heere gehoord. "*Toen sprak God al deze woorden, zeggende: "Ik ben de HEERE uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb."* (Ex. 20:2). De profeten spreken de woorden Gods. "*Zo zegt de HEERE, de Koning van Israël, en zijn Verlosser, de HEERE der heirscharen: Ik ben de Eerste, en Ik ben de Laatste, en behalve Mij is er geen God.*" (Jes. 44:6). De Heere zal Mozes leren wat hij spreken zal. "*En nu ga henen, en Ik zal met uw mond zijn, en zal u leren, wat gij spreken zult.*" (Ex. 4:12). Jesaja krijgt nadrukkelijk de opdracht om te spreken. "*Roep uit de keel, houd niet in, verhef uw stem als een bazuin, en verkondig Mijn volk hun overtreding, en het huis Jakobs hun zonden.*" (Jes. 58:1). Het is belangrijk in het ambtelijke werk om de woorden Gods te spreken. Soms horen we onszelf praten. Wat kan dat moeilijk zijn. Wat moeten we daar ook voor oppassen. De apostel waarschuwt ertegen. "*Uw woord zij te allen tijd in aangenaamheid, met zout besprengd, opdat gij moogt weten hoe gij een iegelijk moet antwoorden.*" (Kol. 4:6). Met zout besprengd betekent volgens de kanttekenaar: dat is, alzo gerecht tot aangenaamheid dergenen waar gij bij verkeert, dat daarentussen alle vuile, verdervende en onstichtelijke redenen daaruit zijn geweerd, gelijk door het zout de spijs smakelijk wordt gemaakt, en uit dezelve alle bederving wordt

gehouden. De kanttেকenaar verwijst daarbij naar Efeze 4 vers 29. "*Geen vuile rede ga uit uw mond, maar zo er enige goede rede is tot nuttige stichting, opdat zij genade geve dien, die dezelve horen.*" (Ef. 4:29). De woorden Gods spreken is geen kleinigheid. Het ambtelijk spreken staat in het teken van Gods koninkrijk en de woorden Gods. Wie is tot deze dingen bekwaam?

Woorden Gods

De ambten zijn door Christus ingesteld. Het ambt ontvangen wij niet van de kerk. Dat is een roomse gedachte. De ambten zijn ex-mandate-Christi. Het ambtelijk handelen en spreken gaat terug op Christus Zelf. Daar ligt de grond voor het ambtelijke spreken. Het is een opdracht van Christus wege. De schrijver van de Hebreënbrieff wijst erop dat de voorgangers de woorden Gods gesproken hebben. "*Gedenkt uwer voorgangeren, die u het Woord Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst hunner wandeling.*" (Hebr. 13:7). Ook Petrus wijst daarop in zijn zendbrief. "*Indien iemand spreekt, die spreke als de woorden Gods; indien iemand dient, die diene als uit kracht, die God verleent; opdat God in allen geprezen worde door Jezus Christus, Welken toekomt de heerlijkheid en de kracht, in alle eeuwigheid. Amen.*" (1 Petr. 4:11). Calvijn merkt bij de zinsnede 'spreke als de woorden Gods' op, 'dat is, hij arbeide met eerbied in de vreze Gods, en met een oprechte mening zich te kwijten van de last zijner zorg bevolen, overdenkende dat hij met de zaken Gods omgaat, en dat het woord hetwelk hij aandient, niet zijne, maar Godes is. Want Petrus houdt nog vast, hetgeen hij geleerd heeft, dat als wij de broederen iets meedelen, dat wij naar het bevel Gods hun bedienen, wat God tot dat einde ons vertrouwd heeft. Voorwaar, indien dit alleen degenen wel overlegden, die zich voor leraars der kerk uitgeven, zij zouden meer trouw en consciëntie gebruiken. Wat een grote zaak is dit, dat zij in het verhandelen van de woorden Gods de persoon van Christus aantrekken? Hieruit dan worden velen zo gerust en ruim, want weinigen bedenken de heilige majesteit des Goddelijken Woords. Hierom geven zij zichzelf veel toe, als ware het een gewone paching. Intussen besluiten wij uit de woorden van Petrus, dat degenen die tot leraars gesteld zijn, niet toegelaten is anders, dan getrouwelijk als met de hand over te leveren de leer, die zij van God ontvangen hebben. Want hij wil niet dat iemand zich bij het volk verhooge, dan die, met Gods woord bekleed zijnde, datzelve als uit de mond des Heeren recht spreke. Alzo laat hij niet toe met enige menselijke gedichtselen voor de dag te komen, want hij beschrijft kortelijk hoedanige leer men der gemeente overleveren zal". In het ambtelijke spreken hebben we dus getrouw de woorden Gods door te geven. Dat vraagt bezonnenheid en gebed. Het si zo nodig broeders om geworteld te zijn in de Schriften. Laten we elkaar er toch op wijzen om niet met eigen woorden en gedachten op pad te gaan. De Woorden Gods zijn de grondslag voor elk ambtelijk spreken. Alles wat naar het Woord niet is heeft geen dageraad. Laten we die Woorden Gods rustig, duidelijk, concreet, waarschuwend en lokkend aan

de harten en oorden van zondige mensen leggen. ....opdat zij genade geve dien, die dezelve horen." (Ef. 4:29).

Dienende de Heere...

Hoe behoren we in het ambt te spreken? De apostel Paulus heeft zich tegenover de ouderlingen van Efeze uitvoerig over zijn ambtsbediening verantwoord. Hij zegt over zijn ambtelijke dienst onder meer het volgende: " *"Dienende den Heere met alle ootmoedigheid, en vele tranen, en verzoeking, die mij overkomen zijn door de lagen der Joden; Hoe ik niets achtergehouden heb van hetgeen nuttig was, dat ik u niet zou verkondigd en u geleerd hebben, in het openbaar en bij de huizen; Betuigende, beiden Joden en Grieken, de bekering tot God en het geloof in onzen Heere Jezus Christus."* (Hand. 20:19-21). De apostel noemt enkele elementen in zijn ambtelijke arbeid. Het gaat om zaken die ook van belang zijn voor het ambtelijke gesprek. Dienen heeft hier niet in de eerste plaats de gedachte van gehoorzaamheid aan de Heere. Dienende de Heere wil hier zeggen dat de Apostel het ambt van Gods weg heeft ontvangen en bediend. Hij is een gezant van Christus' wege. Paulus heeft in Efeze het apostolisch ambt *bediend!* Calvijn merk bij het woord dienen het volgende op. *De Heere dienen wordt hier niet genomen voor God dienen in heiligheid en rechtvaardigheid, hetwelk bij alle vromen gevonden wordt, maar wil zeggen, een openbaar ambt bekleden. Paulus spreekt dus niet al een of ander gewoon mens, maar als een die der gemeente tot dienaar geschonken is.* Het ambtelijke gesprek is geen gewoon praatje. Ambtdraggers komen als dienaren van Christus. Klemmend heeft Paulus daarop gewezen. *"Zo zijn wij dan gezanten van Christus wege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christus wege: laat u met God verzoenen."* (2 Kor. 5:20). Het is ook niet het uitstellen van eigen bekering of roeping. Het is ook niet een klaagzang over andere mensen. Deze dingen horen niet thuis in het ambtelijke gesprek. Het is bediening van de woorden Gods. ....opdat zij genade geve dien, die dezelve horen." (Ef. 4:29).

Met alle ootmoedigheid...

Ootmoedigheid is nederigheid. Van een dienaar van het Evangelie wordt een nederige houding verwacht. Nederigheid is geen slapheid of halfslachtigheid. Helaas wordt het daar soms mee verward. Nederigheid is de bereidheid om te buigen en de minste te willen zijn. In het leven van de Heere Jezus komt deze gezindheid duidelijk naar voren. In Matthéüs 11:29 lezen we daarvan. *"Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen."* (Matth. 11:29). Paulus roept de kinderen Gods op de Zaligmaker hierin te volgen. *"Zo bid ik u dan, ik, de gevangene in den Heere, dat gij wandelt waardiglijk der roeping, met welke gij geroepen zijt; Met alle ootmoedigheid en zachtmoedigheid, met lankmoedigheid, verdragende elkander in liefde;"* (Ef. 4:1-2). Calvijn wijst erop dat de apostel met nederigheid twee zaken wil onderstrepen. In de eerste plaat was Paulus zich zijn zwakheid

bewust. Paulus heeft daarom niet op zichzelf vertrouwd. Daarnaast was Paulus gewillig de smaadheid van Christus onderworpen. *Zijn nederigheid is dus zowel het tegenovergestelde van opgeblazen zelfvertrouwen als van hoogheid.* (Calvijn). In het ambtelijk gesprek is juist een geduldige luisterhouding van groot belang. Laten we de ander altijd uitnemender achten dan onszelf. De ander is een medereiziger naar de eeuwigheid. Hij is een beelddrager Gods. En zijn bloed wordt als het ware van onze hand geëist. Ootmoedigheid in woorden en opstelling ...*opdat zij genade geve dien, die dezelve horen.*" (Ef. 4:29).

En vele tranen...

De apostel Paulus heeft geen gemakkelijk leven gehad. Vele zware beproevingen waren zijn deel. In de brief aan de gemeente van Korinthe geeft hij daarvan een opsomming. *"Zijn zij dienaars van Christus? (ik spreek onwijs zijnde) ik ben boven hen; in arbeid overvloediger, in slagen uitnemender, in gevangenissen overvloediger, in doodsgevaar menigmaal. Van de Joden heb ik veertig slagen min één, vijfmaal ontvangen. Driemaal ben ik met roeden geseseld geweest, eens ben ik gestenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden, een gansen nacht en dag heb ik in de diepte doorgebracht. In het reizen menigmaal in gevaren van rivieren, in gevaren van moordenaars, in gevaren van [mijn] geslacht, in gevaren van de heidenen, in gevaren in de stad, in gevaren in de woestijn, in gevaren op de zee, in gevaren onder de valse broeders; In arbeid en moeite, in waken menigmaal, in honger en dorst, in vasten menigmaal, in koude en naaktheid. Zonder de dingen, die van buiten zijn, overvalt mij dagelijks de zorg van al de Gemeenten."* (2 Kor. 11:23-28) Ook in Efeze heeft hij met de wilde beesten gevochten. (1 Kor 15:32). Deze zaken hebben uiteraard het leven van Paulus gestempeld. Toch staan de tranen van Paulus vooral in relatie tot zijn hoorder. De kanttekenaar merkt op dat de tranen vooral voortkomen uit medelijden over de arme onwetende of verleide mensen (kantt. 40). Ook op andere plaatsen in zijn brieven komen we deze bewogenheid tegen. *"Want velen wandelen anders; van dewelken ik u dikmaals gezegd heb, en nu ook wenende zeg, dat zij vijanden des kruises van Christus zijn;"* (Filip. 3:18). De bewogenheid met onbekeerde en hardnekkige zondaren heeft de bediening van Paulus gestempeld. Ook in het ambtelijke gesprek mag deze bewogenheid met zielen niet ontbreken. Laten we steeds voor ogen houden hoe ernstig de Schrift spreekt over zonde en verlorenheid. De bewogenheid van Christus met de scharen mag en moet doorklinken in het ambtelijk gesprek. Bewogenheid in woorden en omgang met anderen .....*opdat zij genade geve dien, die dezelve horen.*" (Ef. 4:29).

En verzoeken...

Het Evangelie is een kracht Gods tot zaligheid. De Woorden Gods zijn de satan een ergernis. In het ambtelijk werk moeten de zaken ook eerlijk worden gezegd. Eerlijk spreken over dood en leven. Over zonde en genade. Over Adam en

Christus. Op die eerlijkheid zit niemand uit zichzelf te wachten. Ook in Efeze heeft Paulus gemerkt dat het Evangelie de Joden een ergernis en de Grieken een dwaasheid is geweest. Het heeft verzet op geroepen. Het bracht verzoeken in de zin van beproevingen mee. De kanttekenaar wijst op *verdrukkingen*. Deze verdrukkingen kwamen soms van de Joden. Soms ook direct van de satan. In 2 Kor. 12:7 spreekt de apostel over een engel des satans. "*En opdat ik mij door de uitnemendheid der openbaringen niet zou verheffen, zo is mij gegeven een scherpe doorn in het vlees, namelijk een engel des satans, dat hij mij met vuisten slaan zou, opdat ik mij niet zou verheffen.*" (2 Kor. 12:7). Ook in het ambtelijk gesprek en het ambtelijk bezig zijn kunnen er van zulke verdrukkingen zijn. Wat kan er soms een onverschilligheid of ergernis naar voren komen. Wat komt er soms ook een kritische en brutale geest naar voren. Wat kunnen er soms lage en gemene suggesties worden gedaan. Soms is het om van te huiveren. De openheid van onze tijd heeft zeker goede kanten. Maar soms kunnen mensen ook doorslaan. Laten we dan duidelijk zijn. Laten we dan geduldig en lijdzaam de Woorden Gods brengen. Hoe pijnlijk sommige zaken ook zijn. De apostel heeft de Heere gediend. Door goed gerucht en kwaad gerucht. De verdrukkingen zijn er niet om te ontmoedigen, maar om temeer, ook in het ambtelijke werk en gesprek ons vertrouwen op de Heere te stellen. Hij alleen is machtig om de boze te overwinnen. Calvijn merk op dat de apostel *niet van ijzer was, maar nochtans standvastig is gebleven*. De apostel wijst op deze verzoeken opdat de ouderlingen in Efeze getrouw zouden blijven in hun roeping. Laten wij ook vandaag, biddend om de leiding des Geestes, getrouw zijn in de ambtelijke bediening. De Heere roept daartoe. Geduldig en volhardend de woorden Gods brengen ...*opdat zij genade geve dien, die dezelve horen.*" (Ef. 4:29).

Niets achtergehouden...

De verkondiging van het Evangelie was geen kleinigheid. De ambtelijke arbeid bracht moeite en zorg mee. Heel veel zorg zelfs. Toch heeft Paulus niets achtergehouden. De kanttekenaar wijst op *niets verzwegen, of door vrees voor de mensen of om gewins wil*. Temidden van beproevingen heeft Paulus mogen volharden. In de gehoorzaal van Tyrannus (Hand 19:9) heeft hij drie jaren de boodschap van God gebracht. Paulus wijst in deze woorden, aldus Calvijn, op zijn getrouwheid en ijver in het onderwijzen. Er kan in het ambtelijk werk veel opzien zijn. Er kunnen ook moedbenemende situaties zijn. Paulus wist daarvan in zijn leven. Toch heeft hij getrouw mogen arbeiden. De liefde van Christus heeft gedrongen. De nood was hem opgelegd. Laat ook in onze ambtsbediening daarvan iets mogen blijken. We komen niet in onze eigen naam. We komen ook niet om er zelf beter van te worden. Het gaat om zielen voor de eeuwigheid en om de eer van Gods Naam. Niets achter houden is ook spreken over al de Woorden Gods. We spreken in het ambtelijke gesprek over de *drie* stukken. Over de *tien* geboden. Over *zonde én genade*. Over *dood én leven*. Over *Adam*

én Christus. Laten we getrouw de woorden Gods spreken ... ..opdat zij genade geve dien, die dezelve horen." (Ef. 4:29).

Openbaar en bij de huizen...

De boodschap van God moet in het midden van de gemeente worden gebracht. In de prediking of de leesdienst wordt de gemeente Gods onderwezen en vermaand. Daarin is Paulus getrouw geweest. Hij wijst daarop in deze verantwoording. *"Daarom betuig ik ulieden op deze huidigen dag, dat ik rein ben van het bloed van u allen. Want ik heb niet achtergehouden, dat ik u niet zou verkondigd hebben al den raad Gods."* (Hand. 20:26-27). Ook bij de huizen echter heeft Paulus geleerd. Ook in kleine kring en doormiddel van bezoeken heeft Paulus de mensen persoonlijk aangesproken. Calvijn merkt over bij de huizen het volgende op: *maar ook afzonderlijk huis aan huis, naardat ieders behoefte dit medebracht.* De persoonlijke zielszorg is evenzo belangrijk. De Heere Jezus sprak met Nicodemus (Joh. 3) en de Samaritaanse vrouw (Joh. 4) persoonlijk. Het ambtelijk gesprek is bij uitstek een mogelijkheid om met mens persoonlijk over hun noden en zorgen te spreken. In een persoonlijk gesprek is echter wel de ontmoeting van veel belang. Ook vergt de persoonlijk zielzorg gebed en aandacht. Calvijn merk in zijn commentaar op dat Christus zijn dienaren niet alleen heeft aangesteld om in het algemeen te onderwijzen, maar ook *dat zij veel voor de afzonderlijke schapen zorg moeten dragen, om de dwalenden en de dolenden tot de schaapskooi terug te brengen, om de verbrokenen en verbijzelden te vertroosten, om de kranken te geneze, om de twijfelmoedigen en zwakken te versterken.* De ontmoeting onder vier ogen kan in het ambtelijke werk niet worden gemist. De ambtdrager moet het aangezicht van zijn schapen kennen. Hij moet ook de noden van de schapen kennen. Vooral de geestelijke nood van de schapen mag en moet hem niet onbekend zijn. Hij moet weten wat in het mensenhart kan schuilen. Laten we daarom biddend en louterend spreken. Laten we spreken in het licht van Gods Woord ... *opdat zij genade geve dien, die dezelve horen."* (Ef. 4:29).

Bekering en geloof...

De apostel heeft de Woorden Gods gebracht. In dit vers geeft Paulus een korte samenvatting, aldus Calvijn, van zijn leer. Bekering en geloof. In het optreden van de profeten en apostelen komen we dit voortdurend tegen. We zijn reizigers naar de eeuwigheid. Wij kunnen God niet ontmoeten zoals we geboren zijn. Daarom hebben we de woorden Gods getrouw en eerlijk aan de mensen te vertellen. De grote inhoud van het Evangelie wordt door Paulus in 2 Kor. 5:18-21 duidelijk weergegeven. *"En al deze dingen zijn uit God, Die ons met Zichzelven verzoend heeft door Jezus Christus, en ons de bediening der verzoening gegeven heeft. Want God was in Christus de wereld met Zichzelven verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende; en heeft het woord der verzoening in ons gelegd. Zo zijn wij dan gezanten van Christus wege, alsof God*

door ons bade; wij bidden van Christus wege: laat u met God verzoenen. Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem." (2 Kor. 5:18-21). Dit moet in het ambtelijke gesprek doorklinken. We komen als ambtsdrager, naar het woord van wijlen ds. A. Elshout, niet voor de gezelligheid maar voor de zaligheid. Uiteraard moeten we tijd en wijze weten. De Heere Jezus viel bij de Samaritanen vrouw ook niet onmiddellijk met de deur in huis. Maar de roeping blijft om te wijzen op bekering en geloof. Laten we ook daarin getrouw zijn. Laten we zoeken het ene nodige aan de harten van zondige mensen te leggen. Laten we wijzen op de noodzaak van wedergeboorte, bekering en geloof. Laten we rustig en duidelijk de woorden Gods spreken ...opdat zij genade geve dien, die dezelve horen." (Ef. 4:29).

Tenslotte..

Het ambtelijk werk is niet altijd eenvoudig. Er kan ook heel veel opzien zijn. Dat is begrijpelijk en ook zo nodig. We gaan met zielen om. Het gaat om eeuwigheidszaken. Laten we het gewicht daarvan nooit gering achten. De tijd waarin wij leven is niet eenvoudig. Er zijn allerlei schokkende ontwikkelingen. We gaan dat hier maar niet breed uitmeten. Het ambt blijft echter wel een verwaardiging. Van Christus wege worden we groepen om Zijn woorden aan zondige mensen bekend te maken. Die boodschap is ook vandaag nog steeds levend en krachtig. Het Woord moet het doen broeders. Laten we niet vertrouwen op onze krachten en inzichten. Het Woord zal het ook doen. Kohlbrugge heeft ooit eens gezegd: werpt het Woord er maar in en gij zult wonderen zien. Het Woord keert niet ledig tot de Heere weer. De Heere zal er mee doen wat Hem behaagt. "*Want een opziener moet onberispelijk zijn, als een huisverzorger Gods, niet eigenzinnig, niet genegen tot toornigheid, niet genegen tot den wijn, geen smijter, geen vuil-gewinzoeker; Maar die gaarne herbergt, die de goeden liefheeft, matig, rechtvaardig, heilig, kuis; Die vasthoudt aan het getrouwe woord, dat naar de leer is, opdat hij machtig zij, beide om te vermanen door de gezonde leer, en om de tegensprekers te wederleggen." (Titus 1:7-9)*

Ds. W. Visscher
Amersfoort